

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrierile nefrancaute nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
reținut.
INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Bismarck-
Schmid, Rudolf Mone, A. Oppel;
Nachfolger: Anton Oppel; J.
Domeser în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Havaș, Suc-
cursale de România; în Ham-
bur: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o coloană 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălăitate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 162.—Anul LVIII.

Brașov, Vineri-Sâmbătă 22 Iulie (3 August)

1895.

Luat'a România angajamente?

Brașov, 21 Iulie v. 1895

Făcuse senzație anul trecut, când fostul ministru de externe, contele Kalnoky, a declarat în delegațiunile austro-ungare, că România a fost cel dintâiu stat, care s'a apropiat de tripla alianță. În Viena și în Pesta s'a interpretat această declarație așa, că ar exista un tratat între România și puterile centrale și diarele își exprimau bucuria, că acum întâia oară se confirmă din parte competentă existența unei astfel de învoii.

Și în România s'au comentat foarte mult vorbele contelui Kalnoky și guvernul cu ocaziunea discuției privitoare la cestiunea română a și fost întrebat în cameră de d-l deputat Ionel Grădișteanu, dacă este adevărat, că România a intrat în tripla alianță?

D-l ministru Tache Ionescu a răspuns atunci în numele guvernului, că contele Kalnoky a spus numai că România s'a apropiat, nu însă că a intrat în tripla alianță, și a adăugat, că această apropiere s'a petrecut la 1883, când d. Ion Brătianu a fost la Gastein și că, dacă d. Grădișteanu voescă să aibă explicațiuni mai lămurite de ceea ce se va fi petrecut în momentul apropiării României, să se adreseze la aceea, care cunosc secretele de p'atunci (adecă la corifeii partidei, liberale ce era la putere în 1883).

Din declararea această și cele anterioare ale guvernului român actual rezultă dără, că nu s'a încheiat un tratat de alianță formal între România și puterile centrale.

S'au stipulat însă totuși ore-carî condițiuni, când cu „apropierea” României de tripla alianță, la 1883? Asupra acestei cestiuni răspunsul ministrului, din Decembrie anul trecut, n'a dat nici o deslușire.

Acum vine o fôjă din Viena și pune din nou în discuție interesanta cestiune, publicând o convorbire, ce dăce, că a avut'o un redactor al său c'un bărbat de stat, care cunoscă bine stările politice din Balcani, și despre care se presupune, că ar fi Român.

La întrebarea, dacă România a luat asuprași îndatoriri stipulate față cu tripla alianță, căci un tratat de alianță formal nu se va fi încheiat, bărbatul de stat amintit să fi răspuns repetit: „Pôte că totuși!” și să fi adăugat: „Dacă sunt întru câteva informat, România a luat asuprași față cu tripla alianță îndatoriri obligătoare... Tripla alianță are în sine un caracter defensiv și pe defensivă se va fi basat și apropierea României. Tripla alianță, Austro-Ungaria mai întâi, ar lua în apărare România, dacă această ar fi atacată; România la rându s'eu va fi luat asuprași de a deveni incomodă Rusiei, în cas când această ar ataca Austro-Ungaria.”

Interesant este modul cum comentază foile din Viena și Pesta pre-

ținsa aserțiunea a bărbatului de stat. Fieresc, că ele v'ed în planurile orientale ale Rusiei cel mai mare pericol pentru România și țin că acesta își pôte asigura existența și independența sa numai răzîmându-se pe puterile centrale. Aceste puteri însă n'au putut să ofere scutul lor României fără o contra-indatorire a acesteia. Bismarck, care a atras pe regele Carol și pe ministrul Brătianu în sfera puterilor centrale, n'a făcut'o această în mod desinteresat. Armata română și fortificațiunile construite de curând în România, care pot servi numai de-a împedea o invasiune rusescă în peninsula balcanică, — dăce aceste foi, — sunt de-o valoare nu neînsemnată pentru tripla alianță.

Se mai reamintesc cu această ocaziune și discursul memorabil al lui Bismarck din 1888 în care vorbind de tripla alianță a dăis, că „Germania a încheiat și cu alții asemenea tratate”. Intre „ceilalți” se crede, că a înțeles și România. „In credința această — dăce „N. Pester Journal” — ne întărește și împejurarea, că armata noastră este dislocată cu fața îndreptată contra celei rusesce, nu însă contra truntariilor române, precum și faptul, că fortificarea pasurilor ardeleni, urgitată în fiă-care an de unii deputați, nu s'a făcut; numai dacă în cas de războiu suntem pe deplin siguri de România, se pôte justifica acea dislocare și această întrelăsare.”

Combiuațiunilor de felul acesta le va da un nutremânt și mai mare visita ce-o face dăilele aceste Regele Carol monarhului nostru la Ischl, cu ocaziunea călătoriei sale la Ragaz. Se anunță, că pe timpul petrecerii Regelui și a Reginei României la curtea împăratăscă din Ischl va veni acolo și ministrul de externe contele Goluchowski și probabil, că va veni și cancelarul Germaniei Hohenlohe, care petrece la Aussee nu departe de acolo.

De sigur, că întrevederile aceste, cu tôte că Regele Carol nu va fi acompaniat de vr'un ministru, vor avé o mare importanță politică în vederea gravelor evenimente, ce se pregătesc în Balcani.

Cestiunea pretinselor angajamente, ce le-ar fi luat România față cu tripla alianță, va rămâné însă și după aceste întrevederi tot așa de întunecată, până ce se va rezolva de sine în momentul, când țera va fi chemată a se pronunța într'un fel său altul. De aceea noi credem, că ceea ce se scrie adăi despre aceste angajamente sunt numai conjecturi, care plac pentru moment mai bine partizanilor triplei alianțe.

Adunarea generală a Asociațiunei.

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii” transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, conform §§. 14 și 21 din statutele Asociațiunii, se convoca în opidul

Blașiu pe dăilele de 27 și 28 August 1895, stilul nou, pe lângă următoarea

Programă:

Marți în 27 August.

Ședința I. cu următoarea ordine de dă:

- 1) Deschiderea ședinței prin preșidiu la 10 ore a. m. în localul, ce se va designa spre acest scop;
- 2) Raport general despre activitatea comitetului în decursul anului 1894, dimpreună cu aceluia;
- 3) Alegerea comisiunilor de câte 3 membri, și anume:
 - a) pentru esaminarea raportului general pro 1894;
 - b) pentru esaminarea rațiociniului pro 1894 și a proiectului de budget pro 1896;
 - c) pentru esaminarea propunerilor comitetului, referitoare la modificarea statutelor; și
 - d) pentru incassarea taxelor dela membrii vechi și dela cei, care se vor înscrie din nou;
- 4) Insinuarea propunerilor și a eventualelor interpelări;
- 5) Raportul comisiunii pentru înscrierea membrilor; și
- 6) Cetirea eventualelor disertațiuni insinuate la timp.

Mercuri în 28 August.

Ședința II. cu următoarea ordine de dă:

- 1) Deschiderea ședinței la 10 ore a. m.;
- 2) Verificarea procesului verbal din ședința I.;
- 3) Raportele comisiunilor esmise în ședința I.;
- 4) Cetirea eventualelor disertațiuni;
- 5) Alegerea comitetului și a funcționarilor Asociațiunii pe noul period de 3 ani 1896—1898;
- 6) Defigerea locului pentru proxima adunare generală a Asociațiunii;
- 7) Dispozițiuni pentru autentificarea procesului verbal din ședința II și
- 8) Încheierea ședințelor adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni au să fiă prezentate preșidiului Asociațiunii în scris cu 8 dăile înainte de adunarea generală.

Sibiui, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 29 Iuliu 1895.

Dr. II. Pușcariu,
v.-președ.

Zacharia Boiu,
secret.

Păreri maghiare despre congresul naționalităților.

„Magyarország” publică două convorbiri, ce le-a avut un colaborator al său cu doi funcționari înalți din ministerul unguresc asupra Congresului naționalităților. Reproducem aceste convorbiri de actualitate, fiind-că din ele vorbesc așa dăcând glasurile miniștrilor unguresci.

Unul dintre intervievați a fost consilierul ministerial Dr. Beszedy Victor. La întrebarea, dacă ministrul de interne a luat ore-carî dispozițiuni în cestiunea Congresului, el a răspuns:

Ministerul, ca autoritate oficiată până

acum n'a ajuns în pozițiune, de a-se ocupa cu Congresul, de ore-ce până acum Congresul nu este însoțit nici la căpitănatul suprem al Budapestei, nici la ministeriu. Aceasta însă nu eschide, ca ministeriu să nu urmărească cu atențiune lucrurile și mișcările referitoare la Congres. Guvernul maghiar a știut deja — înainte de-a apăre apelul pentru Congres în foile române — că este plănuită o astfel de adunare din parte română, și numai despre ziua ținerii lui n'a avut data pozitivă.

La întrebarea mea, că permite-va guvernul să se țină Congresul, consilierul ministerial mi-a răspuns:

— Adă, când încă nu cunoscem forma anunțării și ordinea de dă a adunării, nu pot să-ți dau răspuns pozitiv la această întrebare. Aceasta de-altmintețea atără dela multe incidente, ce se pot ivi și care pot schimba foarte esențial situațiunea. Apelul însu-și încă nu da motiv de întevnire. La tot casul situațiunea o îngreunăză puțin conferența interparlamentară din Bruxella. Convocatori Congresului n'au alt scop, decât a face „causa-célébră” înainte de conferența din Bruxella. La această însă noi nu prea voim să le dăm ocaziune.

Dacă așa-dără ordinea de dă nu va fi cam curioasă, atunci abia cred, că se vor apune ținerii Congresului, chiar și numai de aceea, ca scopurile tănuite ale convocatorilor să fiă zădărnice tocmai prin permiterea însă-și. Domnii aceștia se află acum în cea mai mare incurcătură. Avem informațiuni, că nici ei însi-și nu știu, că ce să facă în această situațiune nesigură. Căletoresc, se sfătuiesc, însă chiar împejurarea, că până acum n'au putut să-și stabilizească programul, este semn sigur, că cea mai multă bătae de cap li-o causază Congresul tocmai convocatorilor.

La întrebarea, că ce legătură este între conferența din Bruxella și Congresul din Budapesta, consilierul ministerial mi-a răspuns următoarele:

Noi am invitat națiunile europene, să-și țină anul viitor congresul de pace în Budapesta. Aceasta însă nu e pe plăcerea Românilor, și cu tot prețul vor să împiedece. Guvernul maghiar însă a făcut pașii de lipsă, ca invitarea la Budapesta să afe primire binevoitoare în Bruxella. Este și asigurată din partea celor mai multe națiuni primirea invitării noastre, însă delegații franceși și intransigenții italieni sunt încă tot pe partea Românilor. Și fiind-că asupra locului viitoare conferențe interparlamentare decide majoritatea, ér de altă parte încă se fac invitări, — n'ar fi imposibil, ca să se decidă alt loc pentru conferența interparlamentară viitoare. Imediat înaintea Conferenței s'ar întempla ceva în Budapesta, ce delegații valahi ar bucina ușor, în lume. Aceasta însă nu e în interesul nostru. Diplomația noastră, dér mai ales pașii și zelul, ce l'a desvoltat în privința această deputatul Dionisiu Pázmány, garantază ce-i drept primirea invitării maghiare, însă având în vedere că — ceea-ce nu se pôte nega—Români au la dispozițiune cu mult mai multe foi străine pentru a-și face opiniă în Europa, decât noi, nu e imposibil, ca elementele franceze-italiene-valahe să zădărnicească eventual invitarea noastră, și astfel conferența să se țină anul viitor pe un teren neutral.

Convorbirea cu funcționarul din președința ministeriului s'a învêrtit tot în ju-

rul acestei teme. Cu privire la Congresul naționalităților el a declarat, că la nici un caz, guvernul unguresc nu va suferi, ca să se instituască un comitet, care să începă acțiune comună. Pe-un astfel de comitet l'ar disolva în ziua, în care s'ar nasce. Cu toate acestea, ar fi bine să se concedă ținerea Congresului — dize el — fiind-că în acest Congres Românii înșiși ar avé cel mai mare fiasco. Sârbii se pădese de-a umbra prea mult în voia Românilor, și o parte a presei sârbesce deja de pe acum strigă: „Nu crede Valachului, care până acuma te-a înșelat tot-déuna“. Cea mai mare înstrăinare de Congres însă se arată în România, a cărei presă se interesază foarte puțin, ori mai bine nu se interesază de loc de Congres. „Ori-cum s'ar sfârși Congresul — încheia funcționarul din președinția ministerului — el se va încheia c'un mare fiasco din punct de vedere românesc“.

Presă și congresul naționalităților.

„Narodni Lysti“ din Praga dize: „Națiunile nemaghiare, cari locuiesc jumătatea cealaltă a monarhiei habsburgice, n'au fost reprezentate la crearea legilor pactului în anul 1867, și de aceea aceste legi nici nu fac amintire de națiunile nemaghiare, de existența și de limbile lor. Statul maghiar cunoște numai o singură națiune, pe cea maghiară. Slovacii, Românii, Sârbii etc. n'au aflat nici o reprezentare, nici un scut, și în genere existența lor n'a fost considerată în viața de stat transilvană; și de aici se începă luptele naționale de aprôpe trei decii de ani, tocmai așa cum s'a întâmplat în statul cislaitan, unde Germanii și-au arogat domnia asupra celorlalte națiuni.“

„Istoria națiunilor nemaghiare în tot timpul de 30 de ani până astăzi, nu este decât un lanț de asupriți, începând dela închiderea școlilor slovace, dela confiscarea banilor lor (Matița), dela răpirea violentă a copiilor slovaci spre a-i duce în ținuturi curat maghiare, dela condamnarea cu ghilotina a patrioților români. C'un cuvânt, Maghiarii sunt domni acolo și proced cu națiunile nemaghiare după plac, adică mereu crudel și brutal.“

„Acastă tractare a adus pe națiunile nemaghiare, afară de Sași, la convingerea, că trebuie să meargă mână în mână, și așa s'a conchiat congresul în Pesta... Interesant este, că precum se vede, guvernul vré să concedă intrunirea acestui congres în capitala Pesta. Organul guvernului însă, care nu vré să soie de „națiuni“ nemaghiare în acest stat, ci numai de „naționalități“, ceea ce face mare deosebire, cere, ca toți domni nemaghiari, cari vor lua parte la acest congres, să recunoscă limba statului maghiar.“

„Dér națiunile nemaghiare nu pot să renunțe la drepturile lor nealienabile de limbă, și așa Slavii și Românii trebuie să revindă dreptul de limbă în stat, trebuie să reclame egala îndreptățire a limbei lor naționale în statul maghiar...“

„In alt număr „Narodni Listy“ vorbind de Congresul naționalităților, îl salută cu bucurie. Atrage apoi atențiunea Slovacilor din Ungaria, să nu comită greșela periculoasă de a se pune în serviciul partidei populare.“

„Novo Vreme“, organul uneia dintre fracțiunile sârbesce, scrie un păcătos articol contra Românilor, mai ales a celor din Banat. Fôia sârbescă dize, că în comunele în cari Sârbii și Românii locuiesc împreună, cei din urmă s'au validat tot-déuna în paguba celor dintâi (?) și provôcă pe Sârbii să n'aibă încredere în Români.“

Acum s'a pus în mișcare și condeiele cumetrelor din Viena ai Ungurilor. Diarul „Presse“ ocupându-se într'un prim-articol cu Congresul dize, că e deplin îndreptățită indiferența cu care opinia publică maghiară primesce scirea despre acest Congres. Nu va avé succes acest Congres, dize „Presse“, și din motivul, că în două decenii conducătorii naționalităților din Ungaria și-au durmit activitatea lor politică; apoi alt scop au Românii, altul Slovacii și altul Sârbii. Spune apoi, că prospectele slabe

ale Sârbilor extremi le arată mai bine faptul, că apelul pentru Congres nu l'au subscris nici Miletić, nici Dr. Polit.

De altmintrele „Presse“, care este diar oficios, nu face un prognostic favorabil Congresului, ia totuși o poziție amicală față cu poporele nemaghiare, găsind că este lucru foarte firesc „dēcă într'o țără poliglotă ca Ungaria — unde egemonia politică o are numai poporul maghiar — celelalte naționalități se simt înlăturate și voesc să dea individualității lor etnografice o mare valoare“.

Pentru ați ne mărginim a înregistra numai aceste voci din presă.

România.

Un colaborator al fôiei vieneze „Neue Freie Presse“ a avut o convorbire c'un diplomat din Balcani. Acesta se fi declarat, că România aparține acum triplei alianțe. La întrebarea, că este vorba de-o formală alianță, ori numai de-un sprijin binevoitor, diplomatul a răspuns:

— Dēcă sunt bine informat, atunci România a luat asupra-și anumite angajamente față cu tripla alianță. Alianța celor trei puteri centrale are caracter defensiv, ér alipirea României încă este de asemenea natură. Tripla-alianță, în frunte cu Austro-Ungaria, ar apéra România, la casă dēcă ar fi atacată. Din potrivă România a luat asupra-și angajamentul, să facă încercături și neplăceri Rusiei, dēcă aceasta ar ataca Austro-Ungaria. Partida de sub conducerea lui Sturdza nu se deosebesce de celelalte partide, decât în politica internă, în politica esternă însă ține strins la tripla alianță.

Părechea regală română sosese în Ischl la 5 August n., când Majestatea Sa monarhul nostru va da un prând în onôrea înalților ôșpeți. Din incidentul acestei visite regale — dize „Neue Fr. Presse“ — va sosi în Ischl și contele Goluchowski, ministru austro-ungar de esterne. Va merge la Ischl și cancelarul german prințul Hohenlohe, care petrece ați în Aussée.

Din incidentul complicațiunilor din Bulgaria, „Adevărul“ din Bucuresci adusesse scirea, că tripla-alianță va împuternici pe România să ocupe Bulgaria și să facă acolo ordine. S'a mai lățit svonul, că ministrul președinte bulgar Stoilow a căleitorit la Bucuresci și Sinaia, aducându-se această căleătorie în legătură cu cestiunea ocupațiunei Bulgariei de către armata română. Scirile aceste estravagante au produs mare senzația pretutindeni, și două foi din Bucuresci au scris și articuli referitor la acest plan.

„Lupta“, organ radical, combate acest „plan aventurios“ accentuând, că până când Românii din Ungaria sufer sub jugul maghiar, România nu se pôte face gendarmul triplei alianțe, din interes maghiar. „Lupta“ atrage atențiunea cetitorilor asupra jertfelor, ce le-a adus România în războiul ruso-româno-turc, jertfe pentru cari n'a primit nici o recompensațiă. Dēcă România are rol însemnat în Bulgaria, atunci ea are rol cu atât mai însemnat în Ungaria, unde pentru Românii de aici nu stau deschise decât temnițele.

„Românul“ scriind tot în această afacere dize, că regele Carol și guvernul său nu va trimite armata sa peste Dunăre în Bulgaria, căci dēcă e vorba de ocupațiune n'ar trebui să se gândescă la elemente heterogene, câtă vreme sunt frați asupriți în altă parte.

Presă ungurescă înregistrează cu mult zel și plăcere aceste sciri și declarațiuni, căutând cu tot prețul a convinge pe Români, că interesul lor ar fi de a-se alipi la tripla alianță, eventual de a-se înfrăți cu Ungurii contra colosului dela Nord, care ar amenința și pe unii și pe alții în aceeași măsură periculoasă.

Deputațiunea bulgară în Viena.

La reintôrcerea ei către casă, deputațiunea bulgară, care a fost în Rusia, s'a oprit puțin timp și în Viena. Un corespondent al diarului „N. Fr. Presse“ a avut o convorbire cu metropolitul Clemente asupra raporturilor dintre Bulgaria și Rusia și asupra isprăvilor deputațiunei. Êtă în reasumat espunerile metropolitului bulgar:

— Nici pe departe nu-i adevărat, după cum susține străinătatea, că Stambulow ar fi înțeles adevăratele simțăminte ale poporului, depărtând Bulgaria de amiciția Rusiei. Nici odată nu a fost Europa mai sedusă, decât chiar prin faptul acesta. Ca să cunoșcă cineva adevărata simțire a poporului bulgar, trebuie să asculte pe însuși poporul acesta. Iubirea Bulgarilor față de Rusia nu s'a născut ați seu ieri, ci ea este efluxul înrudirii de sânge și religioase. Acastă iubire se pôte sugruma prin volnicii, dér ea nu se pôte nimici de tot nici-odată.

Partidele politice din Bulgaria sunt una în iubirea față de Rusia, și dēcă apar din când în când diferențe de vederi, acesta este de a-se atribui poftii după domnie. Bulgaria ține la Rusia nu numai din motivul, că acesta a fost eliberătoarea ei, ci și din punct de vedere, că toți Slavii au să țină la olaltă. Ne-am resboit cu Serbia, o țără soră; ce folos am avut? Ori-ce guvern bulgar, care vré să țină cont de dorințele poporului, trebuie să facă politică amicală Rusiei, ér dēcă așa ceva nu face, va fi mai curând seu mai târziu spulberat dela cârmă. Principele Ferdinand, care își iubese noua sa patriă și aduce pentru ea ori-ce sacrificii, a înțeles de mult acest lucru. Noi credem, că principele chiar sub cârma lui Stambulow a voit se pună capăt acestei anomalii. Lucru firesc, că nu s'a putut, dér acum principele vede bine, ce are de făcut, dēcă vré ca să-și întărescă dinastia și să facă împăciuirea cu Rusia.

La întrebarea, că cum a fost primită deputațiunea din partea ministrului de esterne principele Lobanov-Rostovski, metropolitul a răspuns:

— Chiar și numai primirea cordială din partea acestui bărbat de stat ne-ar puté servi de garanță a împăciuirii viitoare. Dér nu numai atât; în convorbirea noastră cu amintitul ministru, am atins și alte lucruri din cari se vede bună-voința Rusiei față de Bulgaria — lucruri ce însă se țin de politica mai înaltă și nu avem voie a-le da în vileag. La Majestatea Sa Țarul Nicolae II am fost aprôpe o ôră în audiență, și din toate am putut conchide, că viitorul mai fericit al Bulgariei nu-i chiar departe.

La întrebarea, că ôre cei dela cârma rusescă aplicați ar fi să recunoscă pe principele Ferdinand, metropolitul a răspuns cu încungiur, dér cam următoarele:

— Dinastia bulgară trebuie să fiă ortodoxă; dinastia în privința acesta trebuie să fiă una cu poporul. Acest lucru îl scie prințul Ferdinand chiar așa de bine ca și noi. Noi suntem deja convinși, că Bulgaria va avé dinastia ortodoxă.

La întrebarea, că ajunsu-și-a deputațiunea scopul pentru care a mers în Rusia, metropolitul a răspuns:

— Noi ne întôrcem cu firma convingere, că împăcarea Bulgariei cu Rusia este fapt îndeplinit. Că sub ce condițiuni s'a făcut acest lucru, nu se pôte spune în public. Lucrul acesta nu se ține de mine; eu, ca un patriot, m'am făcut numai datorința, mai mult nimic. Cercurile competente bulgare au să isprăvescă începutul meu; deocam-dată noi mergem acasă, la Sofia, așteptând reintôrcerea principelui Ferdinand.

În ziua plecării deputațiunei bulgare din Petersburg la Moscova, un membru al deputațiunei, Teodorow, a spus unui redactor al diarului „Novoie Vremja“ următoarele despre curentul rusofil din Bulgaria:

— Noi ne-am convins, că pentru Rusia persoanele nu jôcă nici un rol, că liberatorul nostru a iertat cu totul Bulgariei. În

Petersburg era la început misiunea noastră foarte grea; pentru acesta ne va fi ea cu atât mai ușoră în Bulgaria. Noi trebuie să fim numai tâlmaci fideli ai sentimentelor poporului bulgar, care este cu sinceritate recunoscător și devotat Rusiei. Despre acesta suntem pe deplin conșcii, și principele Ferdinand este cu totul de această părere. Ministrul Stoilow este cu desăvârșire pentru o împăcare cu Rusia...“

Cătră un redactor al lui „Novosti“ dize: Sunt fericit pentru onôrea, ce am avut, să fiu membru al deputațiunei, căci acum mi-s'a dat posibilitatea să asigur în patria mea, că rugămintele noastre au fost ascultate. Vom da în curând dovești, că ni-se pôte ierta. Principele Ferdinand este un bun Bulgar, el s'a făcut un călduros partizan al Rusiei și doresce să-și câștige bunăvoința Țarului.

Aceste două convorbiri sunt viu comentate într'o parte a presei rusesce.

SCIRILE DILEI.

— 21 Iulie.

Majestatea Sa la Clușiu. Pentru ziua de 22 Septemvre n. c., când va sosi Majestatea Sa la Clușiu, se fac mari pregătiri. Pentru decorarea orașului e proiectat a-se vota din partea magistratului orașnesc un credit de 6000 fl. Dela gară până în piță, stradele vor fi împodobite pe de margini cu arbori verzi, cu stindarde unguresce și cu ghirlanda de flori; în asemenea mod vor fi decorate și casele locuitorilor din stradele principale. De-ôrece se crede cu siguranță, că monarhul va visita casarma și spitalul militar, și probabil, că și institutul de surdo-muți, va avé de-a se repara imediat pavagiul stradelor, cari duc la aceste institute, în care scop e proiectat votarea unui credit de alte 2626 fl.

— 0 —

Din Frankfurt se vestesce, că consulul general român Puls, după grele suferințe, a murit în 30 Iulie n. c. în Homburg (Pfalz).

— 0 —

Instalarea unui fișpan. Din Sighișoara li-se raportază foilor unguresce, că la începutul acestei săptămâni s'a servit acolo instalarea noului fișpan al comitatului Târnavai-mar, a camararului c. și r. Sándor László. La vorbirea de binevedere a vice-fișpanului, noul fișpan a răspuns printr'o vorbire-program, care a fost primită cu strigăte de „eljen“ și „hoch“. Vorbirea-program a noului fișpan se fi fost cu bucurie primită din partea publicului, fără deosebire de naționalitate. Fișpanul a fost bineventat și printr'o vorbire rostită în limba germană, de Dr. Roth.

— 0 —

Capelan militar. Se scrie din Timișoara, că părintele Teodor David, paroh gr. cat. în Izvin, este numit capelan militar cl. II în Brașov.

— 0 —

Mărci postale internaționale. Ministrul frances de comerț proiectează o mare inovațiune. El vré să propună tuturor guvernelor din Europa introducerea unor mărci postale internaționale. Cu ajutorul acestor mărci s'ar puté espeda și sume mai mici de bani în ori-care parte a Europei. Valoarea nouelor mărci ar fi de câte 25 centime, cari s'ar puté schimba ori-unde în bani de-ai respectivei țări. În sensul proiectului ministrului frances, s'ar înființa la Berna un birou internațional, care ar pregăti mărcile și le ar împărți între singuratecele națiuni în proporțiunea numărului lor.

— 0 —

Club-kossuth. În Budapesta s'a constituit un nou club politic, numit „Clubul Budapestan independent și dela 48“, inițiat de Kossuth Ferencz, care e tot-odată președintele și conducătorul clubului. Se estinde peste întregă Budapesta și numără deja peste 700 membri.

— 0 —

Conducători de matricule în cercul Brașovului. Ministrul unguresc de interne a început alaltăie-i numirea conducătorilor

de matricule. In ceroul matricular al Braşovului sunt numiți d-nii: Francisc Brennerberg, primarul oraşului; Carol Iacobi, substituit de primar și Oskar Alesius, senator.

Schimbări administrative. Ministrul ung. de interne a aprobat hotărârea comitatului Clușiu, prin care comuna *Juriul de Câmpia* a trecut din cercul Clușului în al Mociului, ér comuna *Stupini* a trecut din cercul Ormenișului de Câmpia în cercul Tecei.

Drept de vamă. Ministrul ung. de comerțiu a recunoscut comunei *Proștea-mare*, din com. Târnavei-mici, dreptul de-a lua vamă la podul de peste Târnava-mare, aflător în hotarul acelei comune.

O nouă fabrică de sticlărie s'a întemeiat la Brăteni, județul Sucéva, în România. Acest stabiliment va începe a funcționa în primăvara anului viitor și va pute fabrica sticlărie de o calitate asemenea cu cele dela St.-Louis și Baccarat, recunoscute ca cele mai superioare din Franța.

Spre Palestina. Din Bucuresci ni-se scrie: In Iași s'a format o societate de Evrei muncitori pentru emigrarea în Palestina. Fi-oare muncitor plătesce o taxă de înscriere și pe urmă cotisația lunară 5—10 lei. In Septemvrie va pleca primul transport în număr de 90. Ei vor fi primiți în coloniile din Palestina ale lui Rothschild și baronul Hirsch. *Vivant sequentes!*

Contra pelagrei. Vestitul preot *Barrachini* din Pasian di Prato (Italia), întemeiatorul brutăriilor rurale, carl sunt o măsură eficace în contra pelagrei, a fost decorat de guvernul român cu ordinul *Coronei României* în gradul de cavalier, pentru meritele câștigate în combaterea pelagrei. Aceste brutării rurale au contribuit foarte mult la scăderea pelagrei. In curând și guvernul român va introduce astfel de brutării, pentru-oa țeranii să aibă pâne bună, în loc de mămăligă de porumb muced, un propagator colosal al acestei bôle inspăimântătoare, care bântue prin unele ținuturi din România.

Concert. Măne, Sâmbătă, va concerta la restaurantul de pe promenadă, „Erdély”, capela orașenescă. Inceputul la 8 ore. Intrarea: 30 cr.

Petrecere de veră se va arangia în *Beudiu* (com. S.-Dobéca) sub scut, Duminică in 11 August n. c. Intrarea de persoană: 60 cr., în familie 50 cr. Venitul curat e destinat în favorul bisericeii gr. cat. din Beudiu. Inceputul la 5 ore p. m. Familiile sunt avisate la proviziunea proprie. Pentru beuturi bune se va îngriji comitetul.

O specialitate austriacă. Pațienților de stomac se recomandă prafurile veritabile ale lui Moll ca un medicament deja aprobat și foarte bun, pentru digestiune. 1 Cutie 1 fl. Se pôte căpăta dilnic prin postă dela farmacistul A. Moll, liferant al curții imp. și r. din Viena, Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia se se cêră espres preparatele lui Moll provădute cu subscrierea și marcă de contravenție.

Coresp. „Gaz. Trans.”

Bucuresci, 19 Iulie st. v.

Domnule Redactor!

Evenimentele din Bulgaria și Macedonia preocupă încă în mare măsură spiritele de pe la noi. Pressa întrégă comentăza în fel de fel de chipuri scirile, cari sosesc aici de pe teatrul întâmplărilor. Se înțelege, oă scirile telegrafice trec prin oficina guvernului bulgar, care în virtutea legii telegrafo-postale internaționale, censurază telegramele, lăsând se trecă numai pe acele, cari „nu amenință siguranța statului”. Cu tôte aceste informațiuni precise și detaliate ne sosesc prin postă, căci mai multe diare au raportorii lor la fața locului. Dilnic trec prin Belgrad și pe la Niș în Macedonia oficeri și soldați travestiți,

carl se alătură la insurgenții din Macedonia. Ba chiar prin România circula fel de fel de agenți secreți, cari fac propagandă mai cu sémă prin faptul, oă string banl. Așa în Craiova se fac colecte pe la Bulgarii, Sêrbii și Macedonenii de acolo, tot asemenea se fac și prin alte orașe. Pressa e alarmată cu deosebire asupra uneltirilor, ce se dîce, că se fac în Dobrogea, unde deja au și plecat agenți de poliția de aici, pentru ca se se convingă decă scirile colportate sunt adevărate.

Se vorbește mult de-o mobilizare a armatei, ba un diar de aici a publicat și un ordin, ce pretinde a se fi dat. Cu deosebire se spune, că s'a dat ordin, ca se se întărescă divizia independentă din Dobrogea.

Se mai înregistrează pe aici sgomotul, că guvernul român va primi în curând un mandat formal pentru a restabili ordinea publică în Bulgaria. Despre acésta un diar din capitală a avut o convorbire cu d. *James B...* deputat în parlamentul englez și redactor al diarului din Londra „*The Times*”.

Numitul deputat se se fi exprimat, oă a fost în Berlin, Viena și în Sinaia, și întreținându-se cu bărbați, cari fac parte din cercurile hotărîtore, a primit pretutindeni impresiunea, oă „România e în ajunul unor evenimente de-o importanță decisivă pentru viitorul ei. Nu-i vorbă de resbel, căci nimeni nu voiesce se provôce o conflagrația europeană în acest moment. E vorba numai de restabilirea ordinei în Bulgaria și Macedonia, și ordinea nu pôte fi restabilită, decăt numai de către România”. Acésta, dîce, ar fi chiar părerea d-lui Carp, cu care a vorbit în Sinaia. El crede, că „în curând puterile centrale (tripla alianță) vor da la cas de lipsă un mandat României pentru a restabili ordinea în Bulgaria”.

Soirea acésta e mult comentată atât în pressă, cât și în conversațiunea de tôte dîlele, cu atât mai mult, oă până acoum n'a fost desmîntită.

Prin urmare lucrurile din Bulgaria și cu deosebire răscolă din Macedonia, dau mult de gândit ômenilor politici, și inspiră și îngrijiri și temeri pentru viitor.

Intruția escrocheriilor dela Galați s'a terminat. Tribunalul a dat în judecată pe cei amestecați în acésta afacere și procesul se va judeca în curând. Ex-prefectul Robescu, implicat în acésta afacere și care fusese arestat, a fost pus pe picior liber în schimbul unei garanții de 12,000 lei.

Cred, oă nu-mi veți lua în nume de réu, decă printre aceste evenimente vè voui aminti și căldura tropicală, care ne prăjese cu deosebire de vre-o dece dîle încôce. Cei, cari au fericirea se cetescă aceste rânduri în vre-un loc umbros și plin de răcoare binefăcătoare, nu-și vor pute face ideă despre sudôrea, care curge pe fruntea scriitorului acestor șire. Căci arșița mare de aici uscă nu numai creerii, ba chiar și cernela din pênă. Cel sătul nu crede celui flămând.

Sunt însă și ômeni, cari se mulțămesc cu aceste călduri, ca birtașii de prin grădinile publice, cărora căldura cea mare le produce o răcoare delicioasă în pungă. Butoiul lor de bere e un termometru invers: cu cât e mai cald, cu atât berea se coboră mai tare spre fund. Afară de acéștia mai sunt încă și proprietarii stabilimentelor de băi, cari sunt foarte bine cercetate. Cu acéștia ocaziune nu pot se nu-mi exprim mirarea, că într'o capitală așa de mare nu s'au făcut băi populare, care în schimbul unei taxe minimale, se fiă folosite de poporațiunea sêracă. Sperăm însă că actualul primar, care are atâtea merite pentru capitală, se va îngriji și de acésta.

In cursul dîlei stradele capitalei sunt môrte, ici colea câte un trecător trece obosit căutând umbră și adăpost de razele pètrunzătoare ale sôrelui. Abia cătră sêră, când căldura începe a scăde, se impopulează pe încetul stradele și lumea o ia la șosea, care presintă o mare vioiciune. Tră-

suri elegante, dame și călăreți și mai eleganți se desfată pe sub arborii stufoși de pe șoséua Chiseleff. Aici se cultivă cu multă plăcere sportul velocipedelor, și cu deosebire din partea sexului frumos, care se întrece de-alungul șoselei. In dîlele tre-cute ceteam într'un diar, oă în Anglia sunt vre-o 90,000 de velocipediste, cari au un diar propriu numit „*Lady Cyclist*”.

Directia postelor și telegrafelor de aici a instituit factori cu velocipedul. E nostim se veđi alergând pe strade factorii postali, având velocipeduri cu trei rôte și o cutiă, în care se află scrisorile. Resultatele sunt foarte satisfăcătoare, deôrece se accelerează mult distribuirea epistolelor.

Din ce în ce acest sport ocupă tot mai mult teren în societate.

Cu aceste încheii promițându-vè, că vè voi ține în curent cu întâmplările, cu atât mai mult, cu cât părintescul D-vôstre guvern a oprit ca printr'un zid chinezesc intrarea tuturor diarelor române în Transilvania.

Turburări în Belgia.

— Legea școlară. —

In Bruxella, capitala Belgiei, s'a făcut dîlele trecute o mare demonstrația contra legii școlare și a guvernului clerical. Demonstrația acésta a fost pusă la cale de deputații „liberali” și socialiști.

Numêrul demonstrațiilor s'a urcat la suma de 100,000, percurgând stradele între strigătele entusiaste ale locuitorilor și ducând în frunte statua libertății îmbrăcată în doliu, la vederea căreia mulțimea striga infuriată: „*Trăescă libertatea consciinței!*” „*Jos cu domnia clericalilor!*” Când a ajuns dinaintea locuinței ministrului de instrucțiune, vulgul, esasperat și ațîțat de cuvintele socialiștilor și liberalilor, strigă: „*In furcî cu el!*” Mai ales femeile fluturând batistele, salutau pe demonstrații. *Janson*, deputat liberal, ținu o cuvântare în contra amestecului pré mare al Vaticanului în afacerile țerii.

Mulțimea a pornit apoi pe stradele principale, și culmea agitației s'a ajuns la vederea trăsurei, ce ducea statua libertății consciinței. S'au împărțit poesii în cari era accentuat: „*Rămână preotul la altar, profesorul pe catedră, ér' noi se grijim de libertate!*” In multe locuri începură hore turbate strigând: „*Jos cu incușiștiunea!*”

Au vorbit mai mulți oratori dintre cari *Anzele* a dîs: „*Vè salut fraților oă ați venit, ca se atrageți atențiunea guvernului, care vré se bage în cătuși libertatea consciinței, dér vor trebui se se răfuescă mai întâiu cu noi!*” Clericali nu se mulțămesc cu aceea, oă au tras tôte pe partea lor, ci vréu se răpescă pentru sine încă și școlele. Vrèu, ca nici ciocărlia se nu mai cânte despre libertate. Ei știu, că un popor cu cât e mai necult, cu atâta se pôte ține mai ușor în cătuși”.

Au mai vorbit și *Janson* și alții. Vorbirile au fost primite cu o mare însuflețire!

In ședința dela 30 Iulie a camerei belgiane deputatul socialist *Defuisseaux* s'a ridicat, și în numele opozițiunei a dîs, că în urma marelui meeting de protestare, despre care am făcut amintire, guvernul nu pôte se introducă legea școlară; la cas contrar guvernul consfințește revoluțiunea și poporul se va revolta, sdrobind tronul și pe guvern.

Defuisseaux făcù propunerea, ca se se amâne desbaterea asupra paragrafului 4 din legea școlară, care face obligator studiul religiunei în școlele dela orașe.

La votare propunerea lui a cădùt cu 50 contra 57 voturi.

Dela conducerea reuniunei „Crucea roșă”.

Producțiunea din 18 Iulie a. c. dată în favôrea reuniunei nôstre, de societatea teatrală a teatrului național din Clușiu, a succes deplin. Teatrul fiind bine cercetait a dat dovadă despre iubirea de artă și simțul filantropic al inteligenței din Brașov, și prestațiunile artiștilor nu au lăsat nimic de dorit.

Decă reuniunea nôstră, pe lângă anoi timpul foarte nefavorabil pentru astfel de întreprinderi, a avut un venit curat — deși modest, — acésta înainte de tôte este a se mulțami d-lui director de teatru *Maurițiu Ditroi*, care a pretins dela noi numacooperirea speselor neaparat de lipsă, ér valôrea produțiunei forte tare a ridicat'o prin conlucrarea celor mai însemnate puteri, precum e domnișora *Febea Strakosch*, și domnul *Kovács*.

Mai departe trebuie se exprimăm cea mai adéncă mulțămire onoratului corp ofiteresc, a cărui cercetare mai corporativă este o nouă dovadă despre buna înțelegere între militari și civili. Nu trebuie se uităm poporațiunea nôstră civilă, pe care a se înfățișa în număr însemnat nu a împiedecat'o nici căldura cea mare, nici frecările naționale.

In urmă i-se mulțămesc și firmei „*Brüder Simay*” pentru bunăvoința, oă a vândut bilete, și pentru nisuița de a aduce cât de mult venit curat scopului nostru filantropic.

Brașov, în 20 Iulie 1895.

Frieda Schnell,
președinta secțiunei
femeilor.

Dr. Friedrich Jekel,
vice-comite și vice-
președ. al reuniunei

Sciri telegrafice.

Sofia, 2 August Rusofili pregătira deputației, ce se întorče din Petersburg, o primire strălucită. Guvernul bulgar însă a interdiș decorarea piețelor publice din acest incident. Mai e vorba de-o mare demonstrația înaintea locuinței metropolitului *Clemente*, pe care vor se-l siléscă a spune în public, ceea-ce cere Țarul dela Bulgaria.

Sofia, 2 August. Parastasl, ce-au voit se-l facă oficerii garnisóniei pentru cei căduți în Macedonia, a fost oprit de guvern.

Berlin, 2 August. Renumitul istoric *Henric de Sybel* a răposat.

DIVERSE.

Excursiune pe Jupiter. Următôrea istoriôră nu va prea afla credément, cu tôte că e adevărată până într'un fir de pèr. Credulitatea țeranilor ruși este nespuse de mare. Nu de mult gendarmeria din districtul *Satarov* a pus mâna pe un pungaș de următôrea profesiune: El împărția adecă bilete de călătoria pe Jupiter. Promitea tot-odată ômenilor, că acolo (*Jupiter*) sunt moșii nespuse de mari fără de stăpâni, și el îi îndemna, ca se-și vëndă averea și se se mute pe acel loc binecuvântat de *Dumneșeu*. Pungașul isteț vindea chiar și chipuri sfințe, spunend că cu sfinții au se se întelnéscă la sosire pe noul pământ.

„ALBINA” institut de credit și de economii Filiala Braşov.

Conspectual operațiunilor de cassă în luna lui Iulie 1895.

Intrate:

Numêrar cu 1 Iulie 1895	fl.	11,125.95
Depunerî spre fructificare	„	215,046.79
Cambii răscompêrate	„	109,098.84
Conturi curente	„	96,661.11
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	20,328.25
Imprumuturi pe produse	„	570.—
Monetă	„	5,634.56
Comisiuni	„	17,854.88
Interese și provisiuni	„	7,610.11
Diverse	„	2,233.10
	fl.	486,163.59

Esîte:

Depunerî spre fructificare	fl.	123,903.39
Cambii escomptate	„	121,966.31
Conto curent	„	139,377.80
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	23,786.72
Imprumuturi pe produse	„	1,100.—
Monetă	„	10,598.80
Comisiuni	„	51,984.21
Interese și provisiuni	„	96.06
Spese și salare	„	1,965.65
Diverse	„	1,654.50
Numêrar cu 31 Iulie 1895	„	9,730.15
	fl.	486.163.59

V. Bologa m. p. dirigent. **N. P. Petrescu** m. p. adjunct.
V. Uvegeș m. p. comptabil.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Table with 2 columns: Item (e.g., Renta ung. de aur, Impr. cail. fer. ung.) and Price (e.g., 123.25, 99.90).

Table with 2 columns: Item (e.g., Acții de-ale Băncii ung. de credit, Acții de-ale Băncii austr. de credit) and Price (e.g., 491.20, 403.50).

Advertisement for Moll's medicines: 'Prafurile-Seidlitz ale lui Moll', 'Franzbranntwein și sare a lui Moll.', 'Apă de gură-Salicyl a lui Moll.' Includes descriptions and prices.

Advertisement for 'Casa de bancă JACOB L. ADLER, Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.' Lists various banking services like 'Giro-Conto', 'Telefon Nr. 18', and 'Cec-Conto la poșta nr. 969'.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Main railway schedule table with multiple sections: 'Budapesta - Predeal', 'Ghiriș - Turda', 'Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș', 'Simeria (Piski) - Hunedóra', 'Brasov - Zărnești', 'Mureș-Ludoș - Bistrița', 'Arad - Timișoara', 'Careii-mari - Zalău', 'Sighișoara - Odorheiu-săcuiesc'. Each section contains train numbers, times, and fares.

Nota: Orela însemnate în stânga stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre înseamnă orela de noapte.